

Riikka Jäntti / JTU

19.2.2024

Rakennustuoteteollisuus RTT ry:n jäsenyryyksille

Nuorten palkkaaminen rakennustuoteteollisuudessa

Tässä kirjeessä on esitetty rakennustuoteteollisuuden työntekijöiden sekä rakennusaine- ja betoniteollisuuden toimihenkilöiden osalta käytössä olevat keskeisimmät kesäharjoittelumuodot sekä tällaisten työsuhteiden ehdot.

Yrityksen omaan työvoimaan kohdistuneet lomautukset tai irtisanomiset voivat kuitenkin vaikuttaa yrityksen mahdollisuuksiin palkata nuoria kesäharjoittelijoita.

Työntekijäharjoittelu

Tutustu ja tienaa -kesäharjoitteluohjelma

Tutustu ja tienaa -kesäharjoitteluohjelma koskee peruskoululaisia sekä lukiolaisia. Ohjelman määräykset ovat seuraavat:

1. Tämän pykälän määräyksiä sovelletaan peruskoululaisiin ja lukiolaisiin, joiden työsuhde perustuu Tutustu työelämään ja tienaa -kesäharjoitteluohjelmaan.
2. Kaksi viikkoa tai kymmenen työpäivää kestävä kesäharjoitteluohjelman mukainen työsuhde voidaan sijoittaa 1.6.-31.8. väliseen aikaan. Tutustumisjakso voi olla myös kolmen tai neljän viikon mittainen.
3. Tutustu työelämään ja tienaa -kesäharjoitteluohjelman suorittamisesta maksetaan kertakaikkisena palkkana 395 €, joka sisältää tutustumisjaksolta kerääntyneen lomakorvauksen. Vastaavasti, jos tutustumisjakso on kolme tai neljä viikkoa, maksetaan kertakaikkisena palkkana 592,50 € tai 790 €.
4. Voimassa olevan työehtosopimuksen palkkoja, palkanmääräytymisperusteita ja muita rahanarvoisia etuja koskevia määräyksiä ei sovelleta niihin peruskoululaisiin ja lukiolaisiin, joiden työsuhde perustuu tässä pykälässä tarkoitettuun kesäharjoitteluohjelmaan. Lukuun ottamatta säännöllisen työajan pituutta heihin ei sovelleta työehtosopimuksen työaikaa koskevia määräyksiä, mikäli ne vaikeuttaisivat kesäharjoitteluohjelman käytännön toteutusta.

Muut kesätyöntekijät ja harjoittelijat

Rakennustuoteteollisuuden työehtosopimuksen osana noudatetaan koulutus- ja harjoittelupaikkoja koskevaa sopimusta, jossa on sovittu työharjoittelijoiden palkkaamisesta siinä tapauksessa, että omaa työvoimaa on lomautettuina tai irtisanottuina ja takaisinotovelvollisuuden piirissä.

Sopimuksen mukaan rakennusalan opiskelijoita sekä vastavalmistuneita voidaan palkata työharjoitteluun siinäkin tapauksessa, että yrityksen omia työntekijöitä on lomautettu tai irtisanottu ja siten takaisinottovelvollisuuden piirissä. Ammattikoululaiset voivat tällöin työskennellä työmailla kesälomiensa aikana, ja keväällä ammattikoulusta valmistuneet määrääjän aina kuluvan vuoden syyskuun loppuun saakka. Lisäksi edellytyksenä on, että työnantaja ja luottamusmies ovat yhteisesti todenneet yrityksessä käytössä olevat koulutus- ja harjoittelumuodot ja samalla selvittäneet, ettei harjoittelulla ole tarkoitus vaikuttaa yrityksen palveluksessa olevan henkilöstön työsuhteisiin.

Nuoria työntekijöitä koskevat työturvallisuusmääräykset

Rakennusalalla tehdään paljon työtä, joka on valtioneuvoston asetuksessa luokiteltu nuorille työntekijöille vaaralliseksi. Näiden töiden teettäminen alle 16-vuotiailla on kiellettyä.

Mikäli 16-17-vuotiaita työntekijöitä käytetään vaaralliseksi luokiteltuihin töihin, on huolehdittava työn turvallisuudesta sekä riittävästä opastuksesta ja ohjauksesta. Lisäksi työnantajan on tehtävä ennen vaarallisen työn aloittamista ennakkoilmoitus työntekopaikan aluehallintoviraston työsuojelun vastualueelle. Tarkemmat ohjeet rajoituksista ja tarvittavista ilmoituksista löytyvät aluehallintoviraston sivuilta:

<https://www.tyosuojelu.fi/tyosuhde/nuori-tyontekija/vaarallinen-tyo>

Nuorten työntekijöiden turvallisuudesta huolehtimisessa tärkeintä on kunnollinen perehdyttäminen ja työnopastus niin työn alkaessa kuin aina olosuhteiden muuttuessa ja työtehtävästä toiseen siirryttäessä.

Toimihenkilöharjoittelu

Tutustu ja tienaa -kesäharjoitteluohjelma

Toimihenkilöiden työehtosopimuksessa on myös sovittu Tutustu ja tienaa -kesäharjoitteluohjelmasta. Toimihenkilöitä koskevat siis samat määräykset Tutustu ja tienaa -kesäharjoittelun osalta kuin edellä on mainittu työntekijöiden kohdalla. Palkka lomakorvauksiin Tutustu ja tienaa -kesäharjoitteluohjelmassa toimihenkilöiden osalta on kahden viikon jaksolta 395 €, kolmen viikon jaksolta 592,50 € ja neljän viikon jaksolta 790 €.

Työehtosopimuksen palkkoja, palkanmääräytymisperusteita ja muita rahanarvoisia etuja koskevia määräyksiä ei sovelleta peruskoululaisiin ja lukiolaisiin, joiden työsuhde perustuu Tutustu ja tienaa -kesäharjoitteluohjelmaan. Lukuun ottamatta säännöllisen työajan pituutta heihin ei myöskään sovelleta työehtosopimuksen työaikaa koskevia määräyksiä, mikäli ne vaikeuttaisivat kesätyöharjoitteluohjelman käytännön toteutusta.

Muut kesätyöntekijät ja harjoittelijat

Toimihenkilöiden työehtosopimuksen 15 §:ssä on sovittu nuoria ja harjoittelijoita koskevista määräyksistä seuraavalla tavalla.

1. Harjoittelijat ja kesätyöntekijät

Harjoittelijoilla tarkoitetaan henkilöitä, jotka opiskelevat ammatillisissa oppilaitoksissa, ammattikorkeakoulussa, korkeakoulussa ja ovat työssä näiden lukukausien väliaikoina tai hankkivat koulutuksen aikana tutkinnon edellyttämää työkokemusta.

Kesätyöntekijöillä (ovat työsuhteessa 2.5.-30.9. välisenä aikana) tarkoitetaan puolestaan koululaisia tai muissa kuin oppilaitoksissa opiskelevia alle 25-vuotiaita henkilöitä.

Harjoittelijoiden ja kesätyöntekijöiden palkka saa alittaa kyseessä olevan vaativuusluokkapalkan 25 prosentilla.

2. Muihin toimihenkilöihin kohdistuva työsuhdeturva

Toimihenkilöiden työehtosopimuksen 7 §:n mukaista työvoiman vähentämisyjärjestystä sekä työehtosopimuslain 7:4 §:n työntarjoamisvelvollisuutta ja 6:6 §:n takaisinottovelvollisuutta koskevat määräykset eivät estä solmimasta määräaikaista sopimuksia seuraavissa tilanteissa:

- pakollinen harjoittelu, mikä on välttämätöntä opintojen aloittamisen mahdollistamiseksi enintään kahdeksan (8) kuukauden ajan,
- tutkintoon liittyvä harjoittelu opintojen kestäessä,
- korkeakoulusta tai ammatillisesta oppilaitoksesta/opistosta valmistuneita enintään kahdeksan (8) kuukautta työsuhteen alkamisesta lukien ensimmäisessä varsinaisessa työpaikassa valmistumisen jälkeen.

Työnantaja ja luottamusmies tai muu toimihenkilöitä edustava yhdessä toteavat, että työharjoittelu ei vaikuta muiden työntekijöiden työsuhteisiin eikä työehtoihin. Harjoittelupaikat tarjotaan ensisijaisesti niille, joille työharjoittelu on välttämätöntä opintojen jatkamiseksi tai niiden loppuunsaattamiseksi. Kustakin harjoitteluohjelmasta laaditaan toimenkuva. Harjoittelijan tehtävä sijoittuu aina nimetyn toimihenkilön ohjaukseen, joka varsinaisesti vastaa työn suorittamisesta.

Tutustuminen työelämään (TET)

Nuoret työntekijät voivat tutustua rakennustuoteteollisuuden töihin myös työelämään tutustumisjaksolla.

Työelämään tutustumisjaksoja järjestetään kaikkien peruskoulujen yläasteilla. Jaksot ovat pituudeltaan 1-2 viikkoa. Nuori on vakuutettu koulun puolesta jakson ajan. Hänelle ei muodostu työsuhdetta eikä jaksolta makseta palkkaa. Tavoitteena on tukea nuorta ammatinvalintaan ja jatkokoulutukseen liittyvissä asioissa sekä antaa rakennusalalle mahdollisuuden markkinoida itseään monipuolisena, turvallisenä ja mielenkiintoisena alana.

Rakennusteollisuus RT on koonnut yrityksille ohjeet, miten työelämään tutustumisen (TET) kaksiviikkoisen jakson voi järjestää ja mitä siihen osallistuminen antaa yritykselle.

<https://rt.fi/jasenille/tyosuhteasiat/nuorten-palkkaaminen-rakennusalalle/>

Lisätietoja Riikka Jäntti, vastaava juristi, puh. 040 8453690
riikka.jantti@rt.fi